

Hegedűk, 1978

Olaj, vászon, 81x116 cm
Jelezve hátoldalon: Csernus 1978

Kezdő ár: 8 000 000 Ft / 25 806 EUR
Becsérték: 12 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated value: 38 710 – 48 387 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

▶ Tibor Csernus. Galerie Claude Bernard, Párizs, 1978. katalógus: 18. (reprodukálva a borítón)

REPRODUKÁLVA:

▶ Csernus Tibor festőművész retrospektív kiállítása. Műcsarnok, Budapest, 1989. március 2. – április 9. életmű-válogatás: 58.
▶ Csernus Tibor. Szerk: Varga Zsuzsa, Dürer Kiadó, Gyula, 2000. 39. kép

1. Jacopo da Empoli (Jacopo Chimenti): Konyhai csendélet, 1625 körül
Puskin Múzeum, Szentpétervár

1. Joachim Beuckelaer: Piaci jelenet gyümölcsökkel és zöldségekkel, 1564
Mauritshuis, Hága

Csernus 1970 körül kezdődő korszakát a „Figuration narrative” vagy a „Nouvelle figuration” jelenségéhez, elsősorban Jacques Monory, Gilles Aillaud és Bernard Rancillac festészetével állította párhuzamba a szakirodalom. Míg azonban a fenti művészek elsősorban az amerikai pop art, vagy a hiperrealizmus irányzatához kapcsolódtak, addig Csernus festészetében már akkor az európai festészeti tradícióhoz való kötődés dominanciája érvényesült. Piktúráját kif-

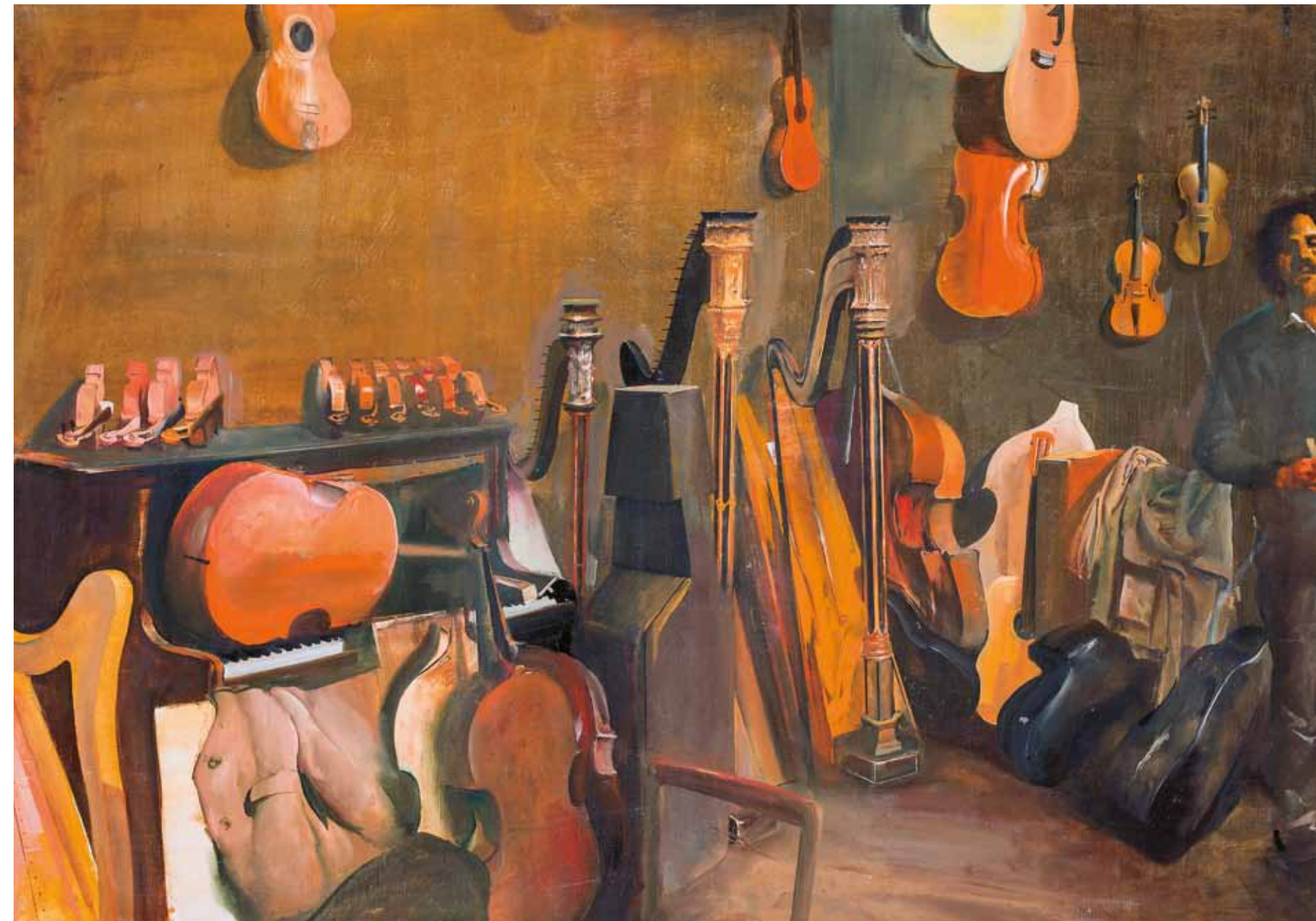
inomult, a technikai megoldások tökéletesítésére irányuló szándék jellemezte. Fotószerű pontossággal megfestett képeibe szinte észrevétlenül oltotta be a manet-i módon leegyszerűsített tónust, melyet több mint egy évszázada az impresszionizmus hajtott ki a piktúra fegyvertárából. Manet, aki akarata ellenére vált forradalmárrá, saját stílusát teljes egészében a régiekhez, mindenekelőtt Velazquez festészetéhez való visszatérés jegyében fejlesztette ki. Merőben

új festői hatások alkalmazásával egyensúly állapotot teremtett a képen ábrázolt motívum, valamint a festés akciója, a formaadás önálló vizuális karaktere között. „Nála uralkodik el először a festői felület esztétikája az ábrázolt tartalom politikája helyett, és vált a festészet témájává a festészet maga.” Csernus életművében a festmény ugyanolyan emancipált funkciót kap, mint Manet-nál. Gerhard Richter szavaival élve: „[...] az ember

3. Jacques Monory: Technicolor N. 2, 1977
magántulajdon

4. Gerhard Richter: Cyperus, 1965
magántulajdon

képtelen ábrázolni a valóságot, s az amit csinálunk, mindig csak önmagát ábrázolja, tehát saját maga a valóság”. Csernus képei ugyan magukon viselik a hiperrealizmus néhány lényegi jellegzetességét – így az ábrázolás hiteles természetűsége, a látvány filmszerű pillanatnyi benyomását, az urbánus ikonográfia köznapiságát – azonban a realizmusnak még a leghitelesebb megjelenítése sem veszi el a festői „esemény” elsődleges jellegét. A festészeti anyagok és a motívumok látványának hihetetlen gazdagságú egymásba fonódása „játszódik” le minden egyes képen. Műveinek ízes előadasmódja sokat köszönhet első, úgynevezett szürnaturalista korszakának. A korai tasiszta és szürrealista művek apró „trükkjei”, a festék visszakaparása, törlése, elhúzósa, elforgatása, vagy éppen a lazúros és pasztózus részletek mestéri változtatgatása nélkül talán soha sem valósulhatott volna meg ez a fajta festészet. A felületen létrejött absztrakt formamegoldások szervesen egyesülnek a hiperrealizmus tárgy-szerűségével. A festés aktusából létrejövő absztrakt jelek, és a tökéletesnek tűnő ábrázolás

között olyan feszültség támad képein, mely a vizuális élmények kifogyhatatlan tárházát jelentik a néző számára. Csernus a fotórealizmuson túllépve, „caravaggesque” korszakával jutott el e szintetizáló gyakorlat zenitjére. A két periódus közötti átvezető időszakban készültek a németalföldi és olasz barokk hagyományokat ötvöző csendéletei, melyeken a képi történet már szinte egyáltalán nem kötődik a jelen hétköznapi aktualitáshoz. E ciklus motívumai, a téma „vanitas” jellege már elsősorban a szemlélődés, illetve az elemi vizuális élmények felerősítését szolgálta. A sorozat egyik jellegzetes korai darabja a Hegedűk. A kép létrehozatala során „a testen az árnyék és a fény játéka, az árnyékok hatalma a fényen és vice versa”, azaz a barokk drámai chiaroscuro-ja, valamint az aszimmetrikus képszerkezetben rejlő expresszív kifejezési formák voltak a legfőbb eszközei. A csendéletek kompozícióihoz kezdetben Caravaggio és iskolája, a nápolyi festők közül Gaspare Traversi, valamint a spanyol Diego Velazquez piktúrája jelentette a kiindulási pontot, melyet a manet-i „technika” és saját festői

trükkjeinek kifinomult latba vetésével távolított el a konkrét látványtól. Csernus 1973-tól a Claude Bernard Galéria művésze volt. A patinás galéria nem kisebb neveket képviselt a nyugat-európai és a tengeren túli képzőművészeti életben, mint Alberto Giacometti, David Hockney, Balthus, vagy éppen Ben Nicholson. Csernus kitartó munkájával és Claude Bernard segítségével lényegében nemzetközi sztárrá vált az 1980-as évekre. Húsz év leforgása alatt Párizsban és a tengerentúlon tíz egyéni tárlatot rendezett. A biztos galériás háttérnek köszönhetően az egyéni tárlatok mellett, számos csoportos, illetve tematikus kiállítás résztvevője volt. A folyamatos jelenlét felerősítette megbecsültségét és népszerűségét a nemzetközi művészeti életben, s ahogy Németh Lajos írja – alkotásai már közvetlenül a műterméből kerültek neves gyűjtőkhoz, jelentős kollekciókba, többek között a madridi Thyssen-Bornemisza Gyűjteménybe, vagy a washingtoni Hirshhorn Museum and Sculpture Garden-be.

Kaszás Gábor